

B.Dolenc: Sveti Janez Henrik Newman

Svetnik, ki nagovarja srca

10. maj: POTOVANJE PO SREDOZEMLJU

Janeza Henrika Newmana spremljamo pri njegovi uspešni karieri oxfordskega učitelja in župnika. Ob študiju se je navdušil za cerkvene očete. V Cerkvi prvih stoletij, v Cerkvi mučencev, spokornikov in svetnikov, je prepoznal korenine Angleške cerkve 19. stoletja. Slednja pa je bila povsem drugačna - posvetna in hlapčevska do države. Potrebovala je ljudi, ki se bodo spustili v duhovni boj za njeno prenavo.

Stanje v Angleški cerkvi je klicalo po koreniti prenavi. Skupinica učiteljev na Oxfordu, ki so kot duhovniki iskreno ljubili Cerkev in so zanjo radi delali, je bila pripravljena na duhovni boj. A pravi trenutek še ni prišel. Janez Henrik Newman je moral doživeti še eno nenavadno izkušnjo in preizkušnjo. Decembra 1832 se je s prijateljem in njegovim očetom, anglikanskim duhovnikom, odpravil na večmesečno potovanje po Sredozemlju.

Razlog za potovanje ni bila želja po doživetjih, ampak je prijatelj v toplejših krajih iskal zdravja. Našel ga le za nekaj kratkih let. Zdravila za jetiko takrat namreč še niso poznali. Newman je svojim domačim pisal dolga in izčrpna pisma, v katerih je opisoval vse, kar bi lahko zanimalo in zabavalo mater in sestre.

Sredozemski svet je imel zanj poseben čar in privlačnost. Tam se je srečal s prizori, ki jih je v duhu sto in stokrat obiskal v času študija, ko je v izvorniku bral grške in latinske klasike, ko se je poglobljal v zgodovino starega veka in bral spise cerkvenih očetov. Vsako mesto in pokrajina sta bila zanj nabita s spomini.

Mesto Rim mu je vzbujalo občudovanje in nezaupanje. Razvaline so mu govorile o Božji kazni. Tam je nekoč cvetelo pokvarjeno pogansko cesarstvo. Tam so preganjali, mučili in morili kristjane. Rim je bil zanj tudi središče versko pokvarjene in praznoverne religije - Katoliške cerkve, ki mu je prav tako vzbujala nezaupanje. In vendar je v tem mestu našel toliko njemu dragega, toliko razkošne lepote. Rim je bil zanj tudi kraj prvakov apostolov in prvih svetnikov. Svoje vtise o večnem mestu je povzel takole: »To je prvo izmed vseh mest. Vse, kar sem kdaj koli videl, je samo prah - tudi Oxford - v primerjavi z veličastjem in slavo Rima.«

Njegovo domišljijo je najbolj nagovorila Sicilija, zlasti razvaline osamljenih antičnih templjev, spomenikov nekdanje moči in slave. Civilizacija, ki jih je zgradila, je že davno utonila v zgodovino. Zato sta se prijatelja v Anglijo vrnila brez Newmana. Hotel si je podrobneje ogledati mesta in spomenike v notranjosti otoka. V Messini je najel dve tovorni muli in služabnika. Tako je dostojanstvenik z Oxforda in duhovnik Angleške cerkve s slamnikom na glavi jezdil skozi vasi in mesta Sicilije. Redno je pisal domačim. Potem pa so pisma dlje časa izostala. Domači so bili v skrbeh. Ali se mu je kaj pripetilo? In res se mu je.

Na tem potovanju ga je spremljala in varovala tudi Marijina roka, čeprav se ji takrat kot anglikanec še ni priporočal v molitvi. Pozneje pa ji je namenil tole molitev:

Marija je morska zvezda, ki sije v Jezusovi svetlobi, lepa kakor luna, zvezda nad morjem. Prihaja k tistim, ki jih premetavajo valovi. Ob njenem nasmehu bežijo hudobni duhovi, se umirijo strasti in se v dušo naseli mir. Zdrava, morska zvezda! Prosi nenehno za nas pred prestolom milosti. Zagovarjaj nas, moli z nami, naše molitve prinašaj pred svojega Sina in Gospoda. Zdaj in ob naši smrtni uri bodi ti naša pomočnica.

Kraljica vseh svetnikov - prosi za nas!

Sveti Janez Henrik Newman - prosi za nas!